

forstå af det, at ministeren er enig i, at oplysningen i arbejdsgruppens rapport om, at den gennemsnitlige fravænningsalder er 29 dage, næppe holder i virkeligheden? Ellers er problemet jo ikke særlig stort.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg er glad for, at det ikke var et kardinalpunkt for Venstre, det med boldene. Det lover godt for lovens videre behandling.

Jeg vil så også sige om det med overbrusningsanlæg, om grænsen skal ligge på de 20 eller 30 kilo, at jeg tror, det er vigtigt, at vi her gør det til et fagligt spørgsmål og lytter til eksperisen, og det har vi gjort ved at lytte til og drøfte det med den forskningsfaglige ekspertise på landbrugets forskningsinstitution i Foulum.

Det er ikke ensbetydende med, at der ikke kan være andre resultater, der kan tale for, at man skulle sætte grænsen på de 30 kg i forhold til det, som hr. Nonbo var inde på, nemlig det behov, nogle grise på mellem 20 og 30 kg har for opvarmning. Så lad os se på det og drøfte det. For mig er det ikke et kardinalpunkt, om det bliver 20 eller 30 kilo, blot vi har et snit, der varetager dyrevelfærdsmæssige hensyn, og det er det argument, som vi har lagt ind for de 20 kilo. Men lad os se på det.

Til hr. Touborg om spørgsmålet om den gennemsnitlige fravænningsperiode. Grunden til, at jeg svarede, som jeg gjorde før, er, at i forbindelse med indretning af de farestalde, vi har i dag, har man jo netop taget hensyn til, at søerne ikke skal ligge for mange smågrise ihjel. Det er jo et problem også dyrevelfærdsmæssigt, hvis der er alt for mange smågrise, der bliver ligget ihjel af soen. Derfor er de staldsystemer gode til at varetage det hensyn.

Men jeg er enig med hr. Touborg i, at disse staldsystemer fremmer en meget hurtig fravænningsperiode af smågrisene fra soen, og der kan også være et dyrevelfærdsmæssigt problem forbundet med en tidlig fravænnelse. Jeg tror bare ikke, at vi er klar nu – og det har jo også været den rådgivning, vi har fået – til at stille nye krav til fravænningsperioden, før vi har nogle staldsystemer, der gør det muligt at stille sådanne krav til landbruget. Og det er jeg enig i; det skal fremmes.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 41: Forslag til lov om ændring af straffeloven. (Udvidet brug af samfundstjeneste og betingede domme med vilkår om alkoholist-behandling for spirituskørsel).

Af justitsministeren (Frank Jensen).
(Fremsat 13/10 99).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Sandy Brinck (S):

I Socialdemokratiet hilser vi det velkomment, at justitsministeren med det fremsatte forslag ønsker at udvide brugen af samfundstjeneste samt behandlingsdomme.

Lovforslaget lægger op til en udvidet brug af samfundstjeneste på tre områder. For det første lægges der op til en generelt øget brug, det vil sige op på det nuværende anvendelsesområde, ved at nedsætte mindstetimestallet for samfundstjeneste fra 40 timer til 30 timer. For det andet udvides anvendelsesområdet med promille- og spirituskørsel. Og for det tredje udvides det, hvis man kører i en frakendelsesperiode uden for prøvetiden, og uden at der samtidig er tale om spirituskørsel, og her er det nok værd at præcisere, at regler og praksis omkring selve frakendelsen af kørekortet opretholdes uændret.

I Socialdemokratiet finder vi det fornuftigt at udvide anvendelsesområdet for samfundstjeneste ved netop spirituskørsel. Vi ved erfaringsmæssigt, at hovedparten af disse lovovertrædere ikke er socialt eller kriminelt belastet ud over det konkrete tilfælde. I sådanne sager mener vi, at samfundstjeneste er et indlysende afsoningsalternativ, da vi herved undgår de negative konsekvenser, et fængselsophold har. Den på-

gældendes sociale og arbejdsmæssige stabilitet opretholdes således.

Samfundet har intet ud af at afsøre folk. Derfor bifalder vi i Socialdemokratiet, at promille- og spirituskørsel indlemmes som anvendelsesområde for samfundstjeneste, og at der for førstegangsdømte indføres obligatorisk personundersøgelse for at afdække, om den dømte er egnet til samfundstjeneste.

I Socialdemokratiet ser vi en stor værdi i kravet om at bidrage positivt til samfundet. Derfor er der for os at se god pædagogik i samfundstjeneste. Vi er dog samtidig tilfredse med, at undtagelsesområdet eller varsomhedsområdet opretholdes.

Lovforslaget lægger op til, at spirituskørsel med personskader til følge eller spirituskørsel i stjålne biler ikke bør føre til betingede domme med samfundstjeneste som vilkår. Brugen af samfundstjeneste skal altid afvejes med hensyn til eventuelle ofre.

Lovforslaget kan ikke tages til indtægt for, at vi ønsker at se med mildere øjne på spirituskørsel, dels fordi samfundstjeneste er en indgriben i den enkeltes liv i en længere periode end en frihedsstraf, dels fordi vi med lovforslaget også giver en tillægsbøde oven i den betingede straf med samfundstjeneste som vilkår. Signalet er altså klart: spirituskørsel er en alvorlig og risikofyldt forseelse.

Gentagen spirituskørsel bunder ofte i et alkoholmisbrug, og i Socialdemokratiet finder vi det overordentlig positivt, at spritbilister, der har behov for behandling for deres misbrug, idømmes dette. Det foreslås således, at den behandlingskrævende spritbilist idømmes betinget straf med en struktureret og en kontrolleret behandling af mindst 1 års varighed som vilkår. I dag får man en ubetinget straf, hvorefter behandlingen for alkoholmisbruget kan ske ved administrativ benådning. Ændringen fra en administrativ benådning til et vilkår i selve dommen ser vi som en styrkelse af den enkeltes retssikkerhed.

Behandlingsdomme er generelt at foretrække dér, hvor forbrydelser skyldes sygdom. Behandlingsdomme har fordele både i forhold til at afværge gentagelser af forseelsen, og også i forhold, der ligger uden for den aktuelle lov og det retspolitiske område, f.eks. en positiv indvirkning socialt og sundhedspolitisk. Det gør jo ikke noget, at vi laver lovgivning, der har politisk sammenhæng.

Historien om samfundstjeneste er et skoleeksempel på, dels at man skal turde gøre forsøg, dels at man langsomt, i takt med de gode resultater og viden, skal udvide brugen dér, hvor det er fornuftigt. Med det fremsatte lovforslag tager vi således ikke skridtet ud i det uvisse, men derimod udvider vi med viden om, at det nytter, og dermed at det er samfundsøkonomisk og retspolitisk fornuftigt.

Socialdemokratiet kan støtte det fremsatte forslag.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Vi er i Venstre betinget positive over for at forsøge samfundstjeneste på andre områder. Det er naturligvis – som også den tidligere ordfører var inde på – altid værd at betrede nye områder og se, om man kan nøjes med samfundstjeneste. En undgået afsoning, der kan erstattes af samfundstjeneste, er da klart en fordel.

Men vi er altså nødt til at diskutere: Hvad er det for holdninger, der ligger bag? Jeg kan godt forstå, at ministeren ikke rigtig vil ind på det i forslaget. Vi er altså nødt til at diskutere: Hvilken ændring i den præventive effekt kan dette forslag have? Er ministeren villig til at tage det op igen, hvis det viser sig, at antallet af spiritussager, som jo heldigvis har været faldende, eventuelt måtte stige igen?

Eller skal vi sige det rent ud til hinanden: Det her drejer sig om at få flere ledige fængselspladser. Jeg synes, vi skal sige det ærligt så. Vi kan se af høringsssvarene, at der er flere statsadvokater, der efterlyser det, og det var da nok også rart for dommerne at vide: Hvad er det for hensyn, der har ført til dette? Det er altså en diskussion, vi meget gerne vil have med ministeren i udvalget.

Så vil jeg også stille det spørgsmål allerede her: Er der samfundstjenestepladser nok? Man kan jo se, at kriminalforsorgen mener, at der skal opfordres det ene og det andet sted for at få flere pladser. Vi er formentlig enige i, at det hele ikke skal ende i pjat. Dette for at føre frem til, at vi vil forlange en løbende evaluering af det her, hvis vi skal have det gennemført.

Så er der nogle beregninger om besparelser. Vi vil godt have nogle mere ærlige bud på, hvad det her kommer til at koste anklagemyndigheden. Vi kan jo se, at flere statsadvokater, politimestre og Politimesterforeningen hævder, at det her koster ressourcer; det er det efter vores mening åbenbart at det må. Det vil betyde længere sagsbehandling, og det vil altså også

betyde, at der er andre sager, der må vente. Det er ministeren gået noget let hen over, synes jeg, i forslaget. Det må vi kigge på. I det hele taget mener jeg, vi skal gennemgå de høringsvar med tættekam.

Så mener vi, at ministerens bemærkninger i forslaget er for slappe, når det drejer sig om spirituskørsel forbundet med uagtsomt manddrab, uagtsom legemsbeskadigelse og brugstyveri. Faktisk er vi af den opfattelse og har tidligere fremsat forslag om, at straffen her skulle skærpes, og jeg vil gerne høre justitsministeren, om der var mulighed for, at man kunne pålægge anklagemyndigheden i højere grad i de meget grove sager at nedlægge påstand om højere straf, end det er tilfældet i dag. Vi har set nogle sager, hvor domstolene har dømt, som anklagemyndigheden har bedt om det. Det tyder på, at der er bedt om for lidt.

Så vil jeg også godt se på, om bødeinddrivelsen kan skærpes, om bøderne bliver betalt.

Forslaget omfatter også en generel udvidelse af berigelsesområdet, og her vil jeg gerne spørge ministeren, om denne generelle udvidelse, som altså skulle medføre personundersøgelser for alle, også skal omfatte den mere organiserede berigelseskriminalitet? Det kan vist ikke være rigtigt. Så også dér må vi i et fælles betænkingsbidrag forhåbentlig få skærpet bemærkningerne, sådan at der altså ikke skal være egnethedsvurdering af folk, der står til flere års fængsel.

Så vil jeg også meget gerne have gjort op, hvor mange afsoningsdage der egentlig spares ved det her.

Endelig vil jeg rejse det spørgsmål, hvis vi nu kunne blive enige om det her, om ikrafttræden så ikke kan blive tidligere, eller om det er nødvendigt at vente til næste sommer.

Afslutningsvis må jeg sige, at det jo er en mærkværdig måde, vi lovgiver på. Ministeren er også lidt inde på det i bemærkningerne. Det er et lovforslag, der næsten kun er bemærknings- og hvor vi meget konkret fastsætter de forskellige sanktioner. Det er betænkeligt. Vi har haft diskussionen om grundlovens § 3 om magtfordeling i forbindelse med tidligere forslag, men jeg har selvfølgelig bemærket, at de fleste af domstolene ikke vender sig mod det denne gang. Men måske skal vi i hvert fald have drøftet og overvejet, om også det skal strammes op i et fælles betænkingsbidrag om, at det må have undtagelsens karakter, at vi lovgiver på denne her måde.

Det tror jeg heller ikke er noget ministeren er uenig med os i, for jeg må også give ministeren ret, når der står i bemærkningerne, at det er vanskeligt at finde en anden måde at lovgive på. Det er jo kendsgerningen.

Så samlet set er vi egentlig positive over for ideen, men vi har altså en lang række indvendinger, vi skal have drøftet. Vi står altså i den vanskelige situation, at vi jo ikke kan stille ændringsforslag, fordi hele lovgivningen sker gennem bemærkninger; det må så blive et betænkingsbidrag.

Med disse ord vil jeg så tilsige forslaget en grundig udvalgsbehandling.

Gitte Seeberg (KF):

Da mit partis ordfører, hr. Helge Adam Møller, er forhindret i at være til stede, skal jeg på den konservative folketingsgruppes vegne fremføre følgende synspunkter.

Det Konservative Folkeparti finder, at en øget anvendelse af samfundstjeneste inden for det eksisterende anvendelsesområde, det vil navnlig sige i sager om berigelseskriminalitet, er rigtig.

Men det er vigtigt at slå fast, at kriminelle, der tidligere har været idømt samfundstjeneste, eller f.eks. forhærdede tyveknægte som absolut hovedregel ikke skal have mulighed for at blive idømt samfundstjeneste. De har én gang fået en chance for at slippe for fængsel, men har åbenbart ikke lært af dette. Her må det gamle ord-sprog følges: Vil man ikke høre, så må man føle.

Det andet hovedelement i forslaget om, at spritbilister, som er alkoholikere, får mulighed for at blive idømt en betinget dom med samtidig krav om gennemførelse af en anerkendt og kontrolleret alkoholbehandling, kan vi også støtte. Her lægger vi meget vægt på, at det sikres, at den behandling, man skal deltage i, er effektiv, og at det bliver kontrolleret nøje, at den dømte følger behandlingen. Er det ikke tilfældet, må der straffes på normal vis.

Det tredje hovedelement i forslaget lægger op til at idømme samfundstjeneste for spiritus- eller promillekørsel i langt de fleste tilfælde, hvor det tidligere ville have udløst en frihedsstraf mellem 10 og 60 dages hæfte. Det kan vi ikke ubetinget støtte.

Der er elementer i dette forslag, der klart strider mod min konservative retsopfattelse. Lovforslaget betyder jo, at næsten uanset hvor stor en promise, man kører med, altså uanset hvor sanseløst beruset man har måttet være, når man

sætter sig bag rattet, så vil man kunne nøjes med at blive straffet med en bøde samt 30-60 timers samfundstjeneste i fritiden, f.eks. på et bibliotek.

Det er simpelt hen for billigt sluppet i forhold til den meget grove alvorlige kriminelle handling, man har begået. Fakta er jo, at sætter man sig ud i sin bil med en promille på 2,5 eller derover, er der meget stor risiko for, at man bliver årsag til trafikuheld, som koster dræbte eller kvæstede. Lad mig tage et eksempel:

Ifølge lovforslaget vil en person, der kører med en promille på 2,5, altså fem gange mere end det tilladte, slippe med 30 timers samfundstjeneste. Men det er nok de færreste, der har prøvet at have en promille på 2,5. Det svarer til, at man i løbet af 3 timer har drukket 13 øl eller i løbet af 1 time har drukket to hele flasker rødvin, eller, hvis man foretrækker de mere stærke sager, at man i løbet af 1 time har drukket en halv flaske whisky.

Når vi samtidig ved fra forskning, at man allerede ved promiller på under 2 har en risiko for at blive indblandet i et uheld, der er langt mere end hundrede gange større, end hvis man er ædru, synes vi, det er urimeligt at slippe med en straf på 30 timers arbejde aften eller weekend.

Lad mig nævne et andet eksempel på lovens urimelige konsekvens, hvis den bliver vedtaget:

En mand, der kører spritkørsel med mere end 2,5 promille i blodet, og som inden for de sidste 5 år er dømt for nøjagtig samme forseelse, han vil, selv om kørslen sker under skærpede omstændigheder og er groft uforsvarlig, slippe med 60 timers samfundstjeneste samt en bøde.

Under udvalgsbehandlingen vil vi søge at skaffe flertal for, at samfundstjeneste ikke kan anvendes, når promillen er på mere end 2,5. Vi ønsker heller ikke at kunne anvende samfundstjeneste, når promillen er mere end 2, og det er en andengangsforseelse.

Endelig kan vi ikke acceptere, at man slipper med samfundstjeneste, hvis det er tredje gang, man kører spritkørsel, uanset promillens størrelse.

Sammenfattende kan vi støtte hovedideen i forslaget, men på enkelte, men meget vigtige områder finder vi, at lovforslaget lægger op til nogle sanktioner, som er i klar modstrid med almindelige menneskers retsopfattelse og forseelsens grovhed. Dette henset til, at det er

mange tusinde mennesker, som hvert år kvæstes eller dræbes på grund af spritbilister.

Anne Baastrup (SF):

Jeg vil tage tråden op fra fru Gitte Seeberg. Det er netop formålet at undgå, at mennesker dræbes eller kvæstes ved spirituskørsel.

En af de måder, man kan undgå det på, er rent faktisk, at folk, der én gang er blevet taget for spirituskørsel, ikke recidiverer, at de ikke gentager deres kriminalitet, nemlig at køre spirituspåvirket. De erfaringer, vi har haft hidtil med straf af 30-60 dages hæfte, har jo ikke hjulpet på det.

SF ser det her lovforslag som et klart fremskridt. Vi kan nu få folk, der synes, det er sjovt at drikke, til at forstå, at når man har drukket, så skal man ikke efterfølgende sætte sig ind i en bil.

Det kan man. Man kan få dem til at forstå det, fordi de skal indgå i en form for samfundstjeneste. De skal indgå i et samarbejde med mennesker, som finder, at det at lade kørsel og spiritus blive en sammenhæng ikke er acceptabelt.

Samtidig har vi jo også muligheden ved vedtagelse af det her lovforslag at stille som betingelse, at man skal deltage i en eller anden form for alkoholbehandling. Og det er det, der flytter. Det er det, der forhindrer, at folk recidiverer. Har man et alkoholproblem, skal det fanges op første gang og ikke blot ved, at man sætter sig ind i en sommerferie i Horserød og venter i 30 dage og så kommer ud igen. Det flytter ikke noget.

Vi bliver nødt til at angribe den her type kriminalitet, som er forfærdelig modbydelig, på en sådan måde, at vi rent faktisk slipper for fremtidige kriminelle på dette område.

Men naturligvis skal man også altid overveje, når man går i gang med andre typer af straf: Er det nu også sådan i almindeligt omdømme en tilstrækkelig straf, således at folk ikke forledes til at tage loven i egen hånd. Der mener vi i SF, at den afgrænsning, man har anvendt, nemlig at når det drejer sig om personskaade, så er det ikke de her bestemmelser, som finder anvendelse, den afgrænsning finder vi er rimelig.

Samlet støtter SF lovforslaget.

Carsten Aagaard (DF):

Dansk Folkeparti støtter og er positive over for lovforslaget fra justitsministeren om, at sprit-

bilister straffes med udvidet brug af samfundstjeneste.

Lovforslagets formål er navnlig at indføre mulighed for at idømme samfundstjeneste i stedet for kortere ubetinget frihedsstraf – fra 10 til 60 dage – for spiritus- eller promillekørsel.

Det falder helt i tråd med Dansk Folkepartis indstilling, at spritbilister med et dokumenteret behandlingskrævende alkoholmisbrug, som efter gældende praksis ville blive idømt en ubetinget frihedsstraf for spirituskørsel på op til 60 dage, i stedet skal idømmes en betinget dom med vilkår, som er struktureret, kontrolleret alkoholbehandling af mindst 1 års varighed og betaling af en tillægsbøde svarende til halvdelen af den sædvanlige bøde for spirituskørsel.

Når man indfører samfundstjeneste, så mener vi i Dansk Folkeparti, at man også må påse, at det er relevant samfundstjeneste. Det kan ikke være meningen, at folk skal i arbejde og lave noget irrelevant, og det må betyde for spritbilister også, at retspolitikken ikke lempes.

Dansk Folkeparti mener heller ikke, at spritbilister, der har forvoldt personskade, skal have samfundstjeneste. De skal i fængsel hurtigst muligt, for disse lovovertrædelser kan sammenlignes med vold.

Ved det fremsatte lovforslag og med vedtagelse af forslaget håber Dansk Folkeparti, at det vil frigive plads i fængslerne, så f.eks. voldsforbrydere hurtigere kan komme til afsoning for deres ugerninger.

I den videre behandling af lovforslaget ønsker Dansk Folkeparti at få præciseret, hvorledes og hvem der skal dokumentere, at der skal foretages en behandling for alkoholmisbrug. Det fremgår ikke klart og tydeligt af lovforslaget.

Så vil vi også meget gerne have en debat om narkotika- og medicinmisbrug, som ikke er omhandlet af lovforslaget, men som vi mener også er et stigende problem, som også kan påvirke bilkørsel og kan sammenlignes med spritkørsel. Men det er et forslag til videre drøftelse.

Hvis vi indfører samfundstjeneste, hvor spritbilisterne hurtigt kommer til at udstå straffen, vil det forhåbentlig virke præventivt, så antallet af spritbilister falder.

Dansk Folkeparti er positivt over for lovforslaget, og vi vil selvfølgelig arbejde positivt i udvalget.

Sonja Albrink (CD):

Dette her forslag drejer sig jo om to ting: Den ene er en konvertering af den eksisterende benådningsordning for spritbilister, der har underkastet sig behandling til en ordning, hvor domstolene træffer afgørelse om betinget dom med vilkår om kontrolleret alkoholbehandling. Det andet element er en udvidelse af bruget af samfundstjeneste og i den forbindelse særligt i relation til spirituskørsel.

For at starte med det sidste er vi i CD ikke uimodtagelige for en udvidelse af brugen af samfundstjeneste i relation til mindre alvorlig kriminalitet, og vi er da heller ikke afvisende over for, at der kan være en vis fornuft i at bruge denne strafmetode over for spritbilister, men sådan som jeg umiddelbart opfatter dette forslag, så vil jeg dog alligevel opfordre til, at man kigger på det med en vis forsigtighed.

Lovforslaget indeholder i bemærkningerne efter min opfattelse ret præcise anvisninger på, hvornår der skal anvendes samfundstjeneste, og som jeg læser forslaget, vil det stort set nærmest pr. automatik skulle ske i alle sager, hvor der i dag vil blive tale om ubetinget frihedsstraf i indtil 60 dage, så længe der ikke samtidig er tale om overtrædelse af straffelovens bestemmelser om uagtsomt manddrab eller uagtsom legemsbeskadigelse.

Det mener vi er vidtgående. Samfundstjeneste bør ikke uden videre anvendes pr. automatik. Andre ting end personskader bør spille ind, bl.a. en konkret bedømmelse af selve kørslen. Samfundstjeneste må siges at ligge mellem den betingede dom uden vilkår og den ubetingede frihedsstraf, og det vil derfor alt andet lige for spirituskørsel betyde en lidt mildere sanktion i forhold til den ubetingede frihedsstraf, som man opererer med. Netop derfor bør der anlægges en mere individuel bedømmelse under strafudmålingen, da vi i CD ikke går ind for, at man ad bagvejen sniger en generel nedkriminalisering af spirituskørsel ind.

Det, jeg savner i forslaget, er altså et friere skøn af, i hvor høj grad samfundstjeneste bør anvendes, bl.a. når der har været tale om det, man kalder spirituskørsel under skærpede omstændigheder, uden at der dermed har været tale om personskader. Det er altså ikke ualmindeligt, at spritbilister i kæmpebrandter gør vejene usikre for til sidst at havne i et træ, en lygtepæl eller i en anden bil, uden nogen kommer til skade og heldigvis da. Denne adfærd er faktisk en skærpede omstændighed, og vil i

dag, hvis promillen er tilstrækkeligt stor, medføre en forhøjet ubetinget frihedsstraf. Skal sådan en spritbilist, der virkelig har vist sig at være til fare for sine omgivelser, i fremtiden straffes med en et trin lavere straf? Muligvis, men så skal det i hvert fald ske ved konkret bedømmelse fra domstolens side og ikke efter en takstmæssig fastsættelse af straffen.

Jeg er heller ikke enig i justitsministerens fortolkning af den opfattelse, Straffelovrådet gav udtryk for i forbindelse med de tidligere overvejelser om anvendelsesområdet for samfundstjeneste. Justitsministeren karakteriserer Straffelovrådets anvisning på anvendelse af samfundstjeneste for spritbilister som byggende på administrativ og kapacitetsmæssige overvejelser og ikke primært principielle overvejelser.

Jeg har altså den helt modsatte opfattelse. Straffelovrådets anvisning var i høj grad båret af principielle overvejelser, eftersom rådet fandt, at straffeanvendelsens alment præventive formål kunne blive svækket ved en yderligere begrænsning gennem dom til samfundstjeneste. Og selv om Straffelovrådet ikke i sine bemærkninger til dette forslag har gentaget sine betænkeligheder, synes jeg stadig, at man bør holde sig straffens signalværdi for øje.

Derfor vil jeg gerne her spørge justitsministeren, om han vil gøre mine bekymringer til skamme og garantere, at en vedtagelse af det forslag ikke vil medføre, at domstolene pr. automatik ser sig nødsaget til at anvende samfundstjeneste i alle tilfælde, hvor der ikke har været tale om brugstyveri eller personskader, men at også andre konkrete omstændigheder i forbindelse med den trafikale hændelse vil kunne medføre anvendelse af en ubetinget frihedsstraf.

Med hensyn til forslaget om betingede domme med vilkår om alkoholistbehandling er der jo tale om at konvertere den eksisterende administrative benådningsordning og overlade ansvaret til domstolene. Umiddelbart har jeg kun hørt godt om de eksisterende ordninger, og efter CD's opfattelse kan vi også stort set støtte denne side af lovforslaget.

Vi er som sagt behersket positive over for forslaget, og vi har en del spørgsmål, vi gerne vil have stillet under udvalgsbehandlingen, men vi går som sagt ind i en positiv udvalgsbehandling og håber, vi kan få et godt forslag ud af det.

Elisabeth Arnold (RV):

Forslaget her lægger op til både en forøget anvendelse af samfundstjeneste ved bestemte typer af kriminalitet og desuden ved betingede domme for spirituskørsel, hvor især behandlingsaspektet kan komme tættere ind.

Fra radikal side er vi meget optaget af anvendelse af samfundstjeneste som en sanktionsform, der ikke indebærer fængsel. Vi mener, at det kan være meget nyttigt at få en form for kontrakt med den kriminelle, den, der har begået lovovertrædelsen, om at der skal altså leveres et stykke arbejde i samfundets interesse, og det er en indskrænkning i bevægelsesfriheden og en indskrænkning i den personlige frihed i det hele taget, og det mener vi kan have mange nyttige effekter.

Men det, der er det vigtigste for os i det her lovforslag, er naturligvis, at man kan indgå en kontrakt mellem den kriminelle, den, der kører spirituskørsel, og samfundet om, at der skal indgås et behandlingsforløb, hvor vedkommende kan få en periode af mindst 1 års varighed med en struktureret kontrolleret alkoholistbehandling. Det er i virkeligheden det forebyggende og det langsigtede ved det her forslag, at man kan få fat i nogle af dem, som har et behandlingskrævende alkoholforbrug, og som derfor løber stor risiko for at gentage den spirituskørsel, de er blevet anholdt for i denne her forbindelse.

Vi er naturligvis interesserede i, at der kommer en hurtig vedtagelse af det her og et bredt flertal, og vi går derfor ind i udvalgsarbejdet med al mulig god vilje.

Søren Søndergaard (EL):

Enhedslisten støtter brug af samfundstjeneste, og vi støtter også øget brug af samfundstjeneste. Det gør vi af to grunde. For det første, fordi de kriminalpræventive effekter efter vores opfattelse og efter de undersøgelser, der er lavet, er lige så gode, som når man sætter folk i fængsel. Det vil sige, det er i høj grad af hensyn til ofrene, at vi støtter samfundstjeneste.

Og for det andet spiller det jo også ind, at det er billigere for samfundet, som så kan bruge pengene til noget bedre, f.eks. forbedre de sociale forhold, så der bliver mindre grundlag for, at folk bliver kriminelle og kommer i uføre.

Vi støtter også, at der etableres vilkår i forbindelse med spritkørsel, gående ud på en struktureret kontrolleret alkoholistbehandling

af mindst 1 års varighed. Vi synes, det er et godt forslag.

Alligevel kan vi ikke lade være med at stille spørgsmålet, hvorfor der i den grad i det her forslag lægges vægt på spørgsmålet om spritkørsel, f.eks. i modsætning til spørgsmålet om narkokriminalitet. Ja, faktisk er det jo sådan, at der i forelæggelsen til det her forslag direkte indskærpes, at man skal være påpasselig med ikke at bruge samfundstjeneste i forbindelse med narkokriminalitet, altså hvor folk f.eks. sælger for at skaffe penge til eget forbrug.

Hænger det sammen med, hvem det er, der kører spritkørsel? Hænger det sammen med, at spritkørsel er mere udbredt i de højere luftlag oppe nord for København, hvorimod narkokriminaliteten mere er bunden af samfundspyramiden i det indre København? Har de overvejelser spillet ind? Vi kan ikke lade være med at synes, det er underligt, at samfundstjenesten i den grad understreges, når det er spritkriminalitet, vi snakker om.

Vi synes også, at det spørgsmål, der blev stillet fra Venstres ordfører, er relevant. Er formålet med det her i virkeligheden at skaffe nogle flere fængselspladser, for så vil vi da godt vide, hvad de fængselspladser skal bruges til? Skal de fængselspladser f.eks. bruges til, at endnu flere asylsøgere kan blive proppet i fængsel – asylsøgere, som altså vel at mærke ikke har gjort noget ulovligt, men som bare rent rutinemæssigt bliver fængslet, når de ankommer? Vi synes, at der er behov for at få de her ting klarlagt, selv om vi støtter ideerne bag forslaget.

Til sidst vil jeg bare understrege, at vi har den opfattelse, at spritkørsel er en alvorlig forbrydelse, fordi det meget ofte fører til ulykker ikke bare for den pågældende selv, men også for andre, og derfor synes vi, at det skal være klart, at samfundstjeneste i forbindelse med spritkørsel kun skal være ved førstegangs-tilfælde.

Dér synes jeg, at forslaget sådan set går for vidt. Vi synes ikke, det skal være muligt, hvis man gang på gang kører spritkørsel, så at blive ved med at få samfundstjeneste. Vi synes, at samfundstjenesten skal være et tilbud, hvor man får mulighed for at rette sig ind, og hvis man så insisterer på at fortsætte spritkørsel, som er et camoufleret mordforsøg, så bliver vi nødt til at insistere på, at der skal være en dom, som omfatter fængsel, ligesom der er domme på andre områder, hvor folk forsøger at slå andre mennesker ihjel.

Jann Sjursen (KRF):

Kristeligt Folkeparti synes, det er et godt lovforslag, regeringen her har fremsat til behandling i Folketinget i dag. Vi har haft gode erfaringer med brug af samfundstjeneste, noget som Retsudvalgets medlemmer også selv har kunnet orientere sig om i forbindelse med et besøg i byen, havde jeg nær sagt, før sommerferien, hvor vi besøgte forskellige steder og institutioner, hvor man netop gjorde brug af samfundstjenere.

Så vi er positivt stemt over for at udvide anvendelsesområdet en kende, sådan som lovforslaget her også lægger op til, og vel at mærke også på et område hvor de fleste vil føle, at det er et område, som er gangbart til brug af sanktionsformen samfundstjeneste.

For Kristeligt Folkeparti er spørgsmålet om at udvide anvendelsesområdet ikke så meget et spørgsmål om at skaffe mere plads i fængslerne, for at tage den del af debatten med her også. Det er mere et spørgsmål om, at vi hermed udvider brugen af en sanktionsform, som vi efterhånden har gjort os nogle positive erfaringer med, også i forhold til recidiv, altså hvor mange, der på den her måde bliver straffet og så vender tilbage igen. Her ser vi nogle absolut positive virkninger af brug af samfundstjeneste.

I diskussionen om, hvorvidt samfundstjeneste på det her anvendelsesområde, altså i forhold til spritbilister, vil have en præventiv virkning eller ej, er det vores opfattelse, at den præventive virkning vil være lige så stor som de sanktioner, der er gældende i dag over for spritbilister – i hvert fald ikke mindre.

Så kan man altid diskutere afgrænsningen af brug af samfundstjeneste, hvor lovforslaget jo lægger op til, at det skal anvendes over for spritbilister, så længe der ikke er sket personskade i forbindelse med spritkørsel. Der er jeg ligesom andre ordførere lidt skeptisk over for afgrænsningen her. Ved spritkørsel under skærpede omstændigheder, også selv om der ikke har været personskade, vil jeg godt sætte spørgsmålstegn ved, om det skal kunne betyde, at man kan blive idømt samfundstjeneste.

Vi er villige til under udvalgsbehandlingen at diskutere det forslag, som jeg tror den konservative ordfører var inde på, om at lave en, havde jeg nær sagt, promillegrænse for, hvornår samfundstjeneste skal kunne idømmes i forhold til, at der er lavet overtrædelse med spritkørsel under skærpede omstændigheder.

Ved gentagelsestilfælde, altså hvis man i forbindelse med, at man er idømt samfundstjeneste én gang og udnytter det tilbud, som det jo i virkeligheden også er, for at få mulighed for at begynde på en frisk, så synes jeg nok, at det er et spørgsmål, om man så skal kunne idømmes samfundstjeneste én gang til eller endnu en gang, hvis man fortsat kører spritkørsel.

Et meget vigtigt element for Kristeligt Folkeparti at se i lovforslaget er, at spritbilister med et dokumenteret behandlingskrævende alkoholmisbrug nu kan idømmes en betinget dom med vilkår om en struktureret, kontrolleret alkoholbehandling af mindst et års varighed og med betaling af tillægsbøde. Det synes jeg er et virkelig vigtigt og godt element i det forslag, som regeringen her har fremlagt, som virkelig tager fat om nældens rod, om jeg så må sige, giver de mennesker, som har et regulært problem en hjælpende hånd i forhold til, hvad der er tilfældet i dag, så en varm støtte særlig til den del af lovforslaget, som vi altså vil gå positivt ind i arbejdet med under udvalgsbehandlingen.

Tom Behnke (FRI):

Når vi ser på de kriminelle handlinger, der bliver begået, herunder spirituskørsel, er det for Frihed 2000 vigtigt at se på, hvordan vi undgår, at det sker igen, hvordan vi forhindrer, at det sker i fremtiden. Hvordan forhindrer vi, at de, der har gjort det én gang, kommer til at gøre det igen.

Der er ingen tvivl om, at for de spritbilisters vedkommende, hvor der er tale om, at de har et alkoholproblem, er det simpelt hen et spørgsmål om, at de skal have behandling. Så må vi sige, at det er årsagen til, at de laver den kriminelle handling, og så er det selvfølgelig langt det bedste, at man fjerner årsagen til kriminaliteten, altså at man giver dem en mulighed for afvænnelse i stedet for at give dem en frihedsberøvelse.

Så med hensyn til behandlingsdommene er vi i Frihed 2000 meget enige, på samme måde som at vi jo selv har fremsat forslag om, at for narkomaner, der laver berigelseskriminalitet, på grund af at de er narkomaner, er det altså bedre og mere rigtigt, at man fjerner årsagen til kriminaliteten fremfor bare at frihedsberøve dem.

Når vi så kigger på forslagens anden del, nemlig om at man i højere grad skal kunne bruge samfundstjeneste, så er vi i Frihed 2000 helt enige i, at samfundstjeneste er en god ting. Men vi har den opfattelse, at det ikke kun bør kunne

erstatte ubetingede domme. Det bør også være sådan, at det kan bruges ved betingede domme, at man simpelt hen giver domstolene en mulighed for også i de tilfælde at gå ind og sige, at samfundstjeneste ville være den rigtige sanktion at bruge i det her tilfælde.

Grunden til, at vi ønsker at give domstolene den mulighed at gå lidt længere ned ad rangstigen og allerede der sige, at samfundstjeneste kan komme på tale, er jo, at vi alle ved, at problemet med det nuværende retssystem er, at der gribes ind alt, alt for sent.

Vi ved jo, at første gang, man laver et eller andet, så kan man slippe med en advarsel, næste gang kan man måske få et tiltalefrafald, tredje gang eller måske endda ottende gang, så er vi måske nået op på, at man kan få en betinget dom, og derefter kan man altså komme i den situation, at man bliver idømt samfundstjeneste i hele 30 timer. Det er jo noget af en voldsom dom, eller er det?

Først, når vi så altså når helt meget langt frem, hvor man virkelig har lavet rigtig mange kriminelle forhold og har fået rigtig mange domme forud, så begynder man at tale om ubetingede domme. Og det holder ikke, for man sender jo det entydige signal til vaneforbryderne: Det kan betale sig at lave kriminalitet, der går lang tid, masser af forhold, masser af domme, inden der for alvor begynder at ske noget.

Det går ikke, og derfor ønsker vi, at man i stedet for på et langt tidligere tidspunkt kan gribe ind med nogle sanktioner, der kan mærkes, herunder at man kan bruge samfundstjeneste på et tidligere tidspunkt. Der er jo ikke nogen, der tager skade af at få en dom, hvor man skal udføre samfundstjeneste. Tværtimod, så er det sundt og godt for alle parter. Den kriminelle opdager, systemet reagerede og ikke vil være med til det. Man får en dom om, at man skal udføre et stykke arbejde i et antal timer et eller andet sted og kan dér gå og tænke over tingene.

Så vi siger altså ja til samfundstjeneste, men vi gør det ikke ubetinget. Vi mener også, at den afgrænsning, der er i forslaget her, er for blød og for slap, og vi mener også, at det slet ikke står mål med den frihedsberøvelse, man undgår. Altså alene det forhold, at man i stedet for at skulle sidde i fængsel i 50 dage, i 50 dage, så kan man slippe med 60 timers samfundstjeneste – 60 timers samfundstjeneste, så er det overstået.

Den forvandling, der sker der, er ganske enkelt ikke rigtig, proportionerne hænger ikke

sammen. Men hvis vi skal kunne støtte den del af forslaget, så skal vi i hvert fald som minimum have fordoblet timetallet for samfundstjeneste.

Når vi taler om kørsel i frakendelsestiden, er vi endnu mere betænkelige, for det er jo en absolut bevidst handling at foretage kørsel i frakendelsestiden.

Må jeg så ikke også sige til justitsministeren: Hvis ministerens ønske og intentioner er, at der bliver skabt mere plads i fængslerne, således at f.eks. voldsforbrydere kan komme hurtigere ind, så var det jo bare at tage Frihed 2000's gode forslag op, nemlig om elektronisk hjemme-fængsling. Elektronisk hjemmefængsling vil være ganske, ganske velegnet over for specielt spritbilister. Der får de altså frihedsberøvelsen, som er den egentlige straf, de skal så ikke sidde i et fængsel og afsone, men skal sidde derhjemme og afsone.

Det vil være langt billigere, det vil skabe plads i fængslerne, men det vil over for den dømte have præcis den samme effekt, nemlig man er frihedsberøvet, og det er jo det, der ligger i den dom, man får. Samtidig undgår vi, at den dømte kommer ind og skal sidde sammen med andre kriminelle og lære gale streger dér, komme i forbindelse med narkotikamiljøet osv. Man kan være derhjemme, kan passe sin familie, kan måske få lov til bare at tage på arbejde eller tage sin uddannelse, men er altså i øvrigt frihedsberøvet. Det vil være et rigtig godt forslag, som jeg håber, ministeren snart er moden til at tage fat på.

Lad mig afslutningsvis sige, at i forhold til hele kapitlet omkring de betingede domme, så er det Frihed 2000's opfattelse, at hvis man én gang har fået en betinget dom, og man så igen laver kriminalitet, så skal den tidligere dom altså udløses. Hvis man har 60 dage stående på bankbogen, så skal de udløses, ellers sender man jo igen et signal om, at man kan bare gøre, som det passer en, for når først det kommer til stykket, så vil retssystemet alligevel ikke straffe en.

Det holder ikke, så vi er relativt negative over for forslaget. Men lad os nu prøve at se, om ikke vi kan få det modelleret på plads ved udvalgsbehandlingen.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Ja, bortset fra det sidste indlæg, vi hørte fra den såkaldte Frihed 2000-gruppe her i Folketinget, vil jeg sige, at så var det jo en gennemgående

positiv modtagelse af lovforslaget her. Det har jo været et stykke tid undervejs, da det er grundigt overvejet i Justitsministeriet, og også har været forelagt for Straffelovrådet og har indgået i politiske overvejelser allerede i foråret mellem de politiske partier, som jeg har drøftet lovforslaget med.

Så jeg er glad for, når vi nu er kommet så langt, som vi er, og vi her i dag har førstebehandling af et meget omfangsrigt lovforslag, at der så også er en meget positiv tilkendegivelse fra størstedelen af Folketingets partier om nu at tage skridtet til at udvide anvendelsen af samfundstjeneste som sanktion over for folk, der har kørt spirituskørsel.

Der er flere ordførere, der har spurgt, hvad der er den bagvedliggende årsag til fremsættelse af lovforslaget. Det vil jeg gerne redegøre for, ligesom også hr. Jann Sjursen var inde på. Det her er ikke og i hvert fald ikke fra min side og fra regeringens side tænkt som et fiskalt lovforslag. Ikke et besparelseslovforslag, ikke noget, der er fremmet af ønsket om at spare penge. Men det er fremmet af vores ønsker om at finde sanktioner over for lovovertrædere, og har også det formål, at det både skal virke som en sanktion, skal fremstå over for den, der har forbrudt sig mod loven som en sanktion. Samtidig skal det også over for offentligheden med hensyn til retsfølelsen i vores samfund fremstå som en sanktion, en reaktion fra samfundets side over for en lovovertrædelse. Og så skal det have det sigte at føre folk frem til at kunne leve en tilværelse efterfølgende, der fremmer, at de skal kunne holde sig fra at begå lovovertrædelser igen.

Netop med det som formålsbeskrivelse har det, siden vi indførte forsøg med samfundstjeneste i 1982, vist sig, at på de områder, hvor vi har brugt det, har der været færre tilbagefald. Jeg ved godt, at vi har valgt tilbage fra forsøgsperioden og også efter, at det blev gjort permanent med samfundstjeneste i begyndelsen af 1990'erne, har valgt en personkreds ud eller nogle lovovertrædere ud, som ikke er så belastede, som dem vi ser, der får fængselsdomme i vores åbne og lukkede fængsler.

Men vi har i hvert fald set en klar tendens til, at der er et betydeligt mindre tilbagefald til fornyet lovovertrædelse, til fornyet kriminalitet blandt dem, der har fået samfundstjeneste. Og jeg ved godt, at de tal skal man tage med en vis varsomhed, al den stund at vi ikke har taget anden kriminalitet, varsomhedsområdet, med, og

hvor vi jo godt ved, at mere forhærdede kriminelle jo ofte befinder sig i den kategori, som også arbejder med kriminelle forhold inden for varsomhedsområdet.

Men netop på det område, vi her tager ind under samfundstjeneste, nemlig spirituskørsel, er jeg enig i det, fru Sandy Brinck var inde på, at her finder vi en personkreds, som ikke er så socialt eller kriminelt belastet, og derfor er det rigtigt at se på en sanktion, der både fremstår, virker over for den pågældende lovovertræder som en sanktion, og også over for samfundet fremstår som en tilstrækkelig sanktion, al den stund at den jo også er knyttet an til, at her får man en frakendelse af førerretten, og at man også som noget nyt får en tillægsbøde, hvis det bliver en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste.

Så det er de holdninger, der ligger bag forslaget, som også fru Birthe Rønn Hornbech stillede et spørgsmål til. Fru Birthe Rønn Hornbech spurgte også om den præventive effekt, om vi ville se på sagen igen, hvis den ikke viste sig, og det vil jeg ikke afvise. Det er jeg åben over for, og også over for det, som fru Birthe Rønn Hornbech var inde på, altså at vi har mulighed for at kunne følge det her gennem en løbende opgørelse af effekten af samfundstjeneste. Det er jeg fuldt indstillet på. Og jeg har også svaret på det, som fru Birthe Rønn Hornbech spurgte om med hensyn til den økonomiske eller fiskale tænkning.

Der blev også spurgt om, hvorvidt der er samfundstjenestepladser nok. Og det må jeg sige, at det er der ikke for nuværende. Det skal opdyrkes, som der også er redegjort for i lovforslaget, og det er baggrunden for den ikrafttræden af lovforslaget, som først kan blive til sommer år 2000. Det er nødvendigt for kriminalforsorgen at opdyrke de betydelig mange ekstra samfundstjenestepladser, der skal til.

Jeg var helt enig i det, som hr. Sjursen gjorde, nemlig at fremdrage nogle af de oplevelser, som vi selv har haft, dengang Retsudvalget var på besøg på en lang række arbejdspladser for folk idømt dom med vilkår om samfundstjeneste både inden for det sociale arbejde og det kirkelige, og det var bestemt også mit eget indtryk efter det besøg, at det for den enkelte, der har fået en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, fremstår som en alvorlig sanktion, og den har en længerevarende betydning, fordi det at afvikle samfundstjeneste jo ikke er noget, man kan overstå i sin ferie.

Hr. Tom Behnke var inde på det med konverteringen af hæftestraffene til samfundstjenestetimer. For den, der bliver idømt samfundstjeneste, er det jo noget, der skal afvikles i ens fritid, om aftenen, efter endt arbejde eller uddannelse. Derfor er en udmåling i samfundstjenestetimer noget, der strækker sig over betydelig længere tid end at få afviklet det én gang for alle ved at sidde i en af kriminalforsorgens lejre og afsone en hæftestraf. Så jeg er ikke i tvivl om, at det her har en effekt i forhold til at påpege over for den pågældende lovovertræder, at man har forbrudt sig mod lovgivningen.

Og det er vel så også et svar på det, som jo ofte er den folkelige tilgang til det her: Er det her en nedskrivning af vores syn på spirituskørsel, er det her et udtryk for, at vi som lovgivere ser mildere på spirituskørsel? Og dertil er mit svar klart: Nej, det er det ikke. Samfundet som helhed har jo set med større og større strenghed på de mennesker, der kører spirituskørsel, og det er jo også baggrunden for, at når der er tale om spirituskørsel, hvor man fremkalder fare for andre eller forvolder alvorlige personskader efter straffelovens § 241 ved uagtsomt manddrab eller § 249 om uagtsom og betydelig legemsbeskadigelse, så giver lovforslaget ikke mulighed for, at der kan anvendes samfundstjeneste i større omfang, og det er også en tilkendegivelse af, at den type af spirituskørsel ser vi på med aller-, allerstørste strenghed.

Fru Birthe Rønn Hornbech spurgte, om vi ikke her over for anklagemyndigheden kunne påpege nødvendigheden af at stramme op på strafudmålingen for kørsel, hvor man forvolder personskade eller endda uagtsomt manddrab. Og der må man sige, at her har domstolene taget det til sig. Der er sket en betydelig stramning i strafudmålingen for spirituskørsel, der medfører uagtsomt manddrab.

Og også med Højesterets seneste domme på det område er det en retstilstand, som er gældende ret efter domstolenes udmåling af straffen i dag.

Med hensyn til de mere principielle overvejelser i den sammenhæng, som også indgik i nogle af ordførertalerne, bl.a. fru Sonja Albrinks og også fru Birthe Rønn Hornbechs, mener jeg, at der næsten ikke er anden vej end at have nogle faste strafpositioner netop på det her område. Jeg medgiver gerne, at det er noget, man skal være tilbageholdende med som lovgiver at gøre over for domstolene. Det er deres kompe-

tence, som jeg også lige har påpeget i forhold til bestemmelserne i straffelovens § 241, hvor det jo er domstolspraksis, men det er rigtigt påpeget af fru Birthe Rønne Hornbech, at her kan anklagemyndigheden selvfølgelig forsøge at få nogle prøvesager, og det er også lykkedes gennem sager til Højesteret at få domspraksis høre op med strafudmåling, når det drejer sig om § 241.

Jeg var lidt forundret over fru Sonja Albrinks bemærkninger om måden, hvorpå vi har læst Straffelovrådets holdninger. Jeg håber, vi undervejs i udvalgsbehandlingen kan få ryddet nogle misforståelser af vejen her. Jeg tror, at det bygger på en misforståelse, at vi ikke skulle have læst Straffelovrådets tilkendegivelser på det her felt på den rette vis, men det vil jeg gerne vende tilbage til også i forbindelse med udvalgsbehandlingen.

Samlet set er det her et lovforslag, der forhåbentlig – tror vi på; det er baggrunden for det – kan fremme den udvikling, der er i vort samfund, at vi får færre og færre mennesker, der kører spirituskørsel, og her har udviklingen været ganske positiv. Ser vi tilbage til begyndelsen af 1980'erne, så lå vi i antal afgørelser for spiritus- eller promillekørsel på over 11.000, og vi er her mod slutningen af 1990'erne – de seneste tal, som er i lovforslaget, er fra 1997 – nede på 7.565 afgørelser om spiritus- eller promillekørsel.

Og ser vi på den spirituskørsel, der er forbundet med færdselsuheld, ja, så er der også tale om en meget kraftig reduktion i antal afgørelser fra i 1981 at være på 3.415 til nu i slutningen af 1990'erne at være nede på 2.000. Og specielt om det tema, som nogle ordførere har været inde på, uagtsomt manddrab m.v. ved færdselsuheld i spirituspåvirket tilstand, er der jo også der en klar reduktion i antallet af afgørelser.

Så vi er – samfundet som helhed – inde i en positiv udvikling på det her felt. Jeg håber og tror også på, at det her lovforslag kan bidrage yderligere til det, al den stund at den nye sanktion, vi her får ind, er noget, som jeg tror også for den enkelte og specielt dem, der også nu kan dømmes til alkoholistbehandling, er et bidrag til, at vi kan fortsætte den positive udvikling netop på det her meget vitale og vigtige område.

Med de ord, der er faldet, ser jeg frem til en konstruktiv udvalgsbehandling af lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen. og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 76: Forslag til lov om ændring af lov om svangerskabsafbrydelse. (Sene provokerede aborter). Af justitsministeren (Frank Jensen). (Fremsat 27/10 99).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Dorte Bennedsen (S):

Der har i de senere år været en ganske omfattende debat om de etiske problemer, der er forbundet med at foretage sene provokerede aborter. Debatten har været ført her i Folketinget, i Etisk Råd og også ganske bredt i offentligheden, og det er godt, fordi provokeret abort hører til blandt de problemområder, hvor alle problemer ikke kan løses gennem helt koncise lovparagraffer. Hvad enten vi så bryder os om det eller ej, så må vi erkende, at der er livsområder, hvor de menneskelige hensyn er så modsatrettede, at de ikke kan løses efter en på forhånd given facitliste.

Jeg tror, vi alle kan være enige om, at abortindgreb efter 12. uge ikke er ønskværdigt. Men i hvert fald de fleste af os er formentlig også enige om, at der kan være situationer og modsatrettede hensyn, der bør føre til, at også senere aborter må accepteres.

Når vi drøfter, hvordan vi udformer et regelsæt for sene provokerede aborter, er der især to temaer, der skiller sig ud: Skal der være en fast overgrænse, og skal den i givet fald være med eller uden dispensationsmulighed? Og det andet er spørgsmålet om en definition af levedygtighedskriteriet.